

увага має бути приділена цінностям та спрямуванням; забезпечення сталого поступового розвитку в діяльності органів влади та їх реформуванні; розвиток співробітництва між різними органами публічної влади; належне правове регулювання статусу публічних службовців різних категорій та публічної служби в цілому; створення стовбуру публічної служби не залежного від політичних коливань та зміни влади; формування наступності виконання управлінських рішень при зміні влади.

Список використаної літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та європейським союзом (за 2017 рік) / Урядовий офіс з питань європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <https://eu-ua.org/zvity-pro-vykonannia-uhody-pro-asotsiatsiiu>.

3. Звіт про виконання Порядку денного асоціації та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (за 2016 рік) / Урядовий офіс з питань європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20\(3\).pd](file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20(3).pd).

Петро КОГУТ

к.і.н., доцент кафедри європейської інтеграції та права ЛРІДУ НАДУ

ВІДОБРАЖЕННЯ ПОЛІТИКО-ВЛАДНИХ ІНТЕРЕСІВ ПЕРСОНИ В УГОДІ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Здійснення політики європейської інтеграції України відбувається у чітко визначених правових рамках. Це зумовлено тим, що європейські країни сприйняли і втілили у своїх системах публічного управління принципи правової держави, які стали атрибутом не лише відносин всередині ЄС, але й основою співпраці з країнами-партнерами. Україна, поставивши завданням стратегічного розвитку європейську інтеграцію, повинна піднятися на вищий рівень відносин, які окреслені Угодою про асоціацію між Україною та ЄС (далі – Угода) [5]. Реалізація положень цього документа, серед іншого, передбачає й розвиток співпраці у сфері забезпечення політико-владних інтересів персони відповідно до прийнятих у ЄС стандартів.

В Угоді домінуюче значення відведено положенням економічного характеру, які складають більшу за обсягом її економічну частину. Це

закономірно як з огляду на домінування економічних мотивів у ході становлення та подальшого функціонування ЄС, так й через необхідність врахування існуючого сьогодні суттєвого розриву у рівнях розвитку економік України та країн ЄС.

Політична ж складова Угоди містить більш загальні й такі, що не викликають різночитань політико-владні положення, виконання яких спрямоване на підвищення ролі громадянського суспільства як фундаменту системи публічного управління. Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення із Європейським Союзом виступає гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Членство у Європейському Союзі може відкрити шлях до колективних структур спільної європейської безпеки, забезпечити ефективнішу координацію дій у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, нелегальною міграцією тощо [1]. Отже, політична частина Угоди спрямована на створення сприятливого, головним чином, внутрішнього та безпечного зовнішнього суспільно-політичного середовища, яке є фундаментом для формування передумов для усе повнішого врахування політико-владних інтересів персони.

Політичні інтереси та владні прагнення персони залишаються номінальними до того моменту, поки не знаходять вираження у відповідній інституційно-правовій основі. Положення Угоди ставлять завданням створення такої основи. В Україні тривалий час відбувався пошук ефективної моделі управління з реалізації положень Угоди. Після тривалих дискусій, у квітні 2016 р. в Уряді було запроваджено посаду Віце-прем'єра з європейської і євроатлантичної інтеграції. Таким чином на рівні Уряду появилася інституційно-політична структура, яка взяла на себе функцію лідерства в процесі впровадження Угоди. Ще раніше, у 2014 р. в кожному міністерстві були призначені заступники міністра з питань європейської інтеграції в межах повноважень своїх органів. В структурі Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2014 р. було створено Урядовий офіс з питань європейської інтеграції. Незважаючи на несприятливі внутрішньополітичні і зовнішньополітичні обставини та серйозні виклики, що постали перед Україною, Уряд досяг певних результатів, зокрема: затверджено загальнодержавний план виконання Угоди, а згодом його суттєво оновлено в частині зони вільної торгівлі; схвалені 150 планів імплементації 219 актів законодавства ЄС відповідно до Угоди; створено скоординовану систему взаємодії органів виконавчої влади у сфері європейської інтеграції, включаючи їх участь у роботі спільних органів асоціації; запроваджено щоквартальне публічне звітування Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції про виконання Угоди та Порядку денного асоціації Україна – ЄС [2, с. 8 – 9].

В правовій складовій системи забезпечення політико-владних інтересів персони особлива роль належить правовому механізму гарантування. Його ефективне функціонування залежить від того, який юридичний інструментарій використовується системою публічного управління держави. Це надзвичайно важливе завдання для України, тому що тут наразі зовсім не розвинутий юридичний інструментарій, наприклад, здійснення судового контролю за розсудом (дискрецією) органів державної влади в реалізації наближення законодавства на виконання зобов'язань, встановлених міжнародним договором. Такий інструментарій вже детально розроблений і успішно застосовується в ЄС та дозволяє європейським громадянам і компаніям посилювати ефективність інтеграції в рамках ЄС. Йдеться насамперед про три інструменти: 1) узгоджувальне тлумачення наближеного національного права з нормою міжнародного договору, що дозволить контролювати, наскільки адекватно в акті законодавства, яким здійснено наближення, дотримано вимоги Угоди, в тому числі наскільки адекватно імплементовано положення відповідної директиви чи регламенту ЄС; 2) непряма дія певних положень Угоди, які не підлягають безпосередньому застосуванню (оскільки не мають прямої дії). Йдеться про положення Угоди, які повинні були бути імплементовані в актах українського законодавства, але цього не сталося протягом строку, визначеного Угодою. У такому випадку на підставі рішення суду можливе часткове безпосереднє застосування Угоди про асоціацію; 3) відшкодування державою шкоди, завданої фізичній чи юридичній особі невчасною чи неналежною імплементациєю положень Угоди [2, с. 10].

Функціонально рівень та повнота відображення політико-владних інтересів персони забезпечуються з допомогою передбачених в Угоді інструментів політичного діалогу та співробітництва. Важливими цілями політичного діалогу і співробітництва між Україною та ЄС є дотримання і зміцнення принципу поваги до прав людини та основоположних свобод. Наприклад, у 2017 р. для реалізації зобов'язань України у цій сфері здійснено такі основні кроки: продовжувалося виконання Національної стратегії у сфері прав людини та відповідного Плану дій з її реалізації на період до 2020 року; здійснювалося розроблення проекту Концепції етнонаціональної політики України; було забезпечено формування інституту Урядового уповноваженого з питань гендерної політики. За результатами Діалогу України та ЄС з питань прав людини було вжито ряд заходів з метою покращення захисту прав і задоволення інтересів внутрішньо переміщених осіб та учасників антитерористичної операції [3, с. 13].

В сучасних українських реаліях зовнішнє безпекове середовище є надзвичайно важливим для забезпечення політико-владних інтересів персони. У цьому контексті співпраця між Україною та ЄС у сфері зовнішньої політики й безпеки поступово набирає чіткіших і конкретніших

форм. Починаючи з 2014 р., через анексію Криму Росією і війну на Донбасі, питання про співпрацю з ЄС у сфері безпеки сягнуло найвищого стратегічного рівня. Оперативне співробітництво передбачено в рамках місії ЄС із питань оборони й безпеки і в деяких випадках уже відбувається (наприклад, у рамках Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні на кордонах із Придністров'ям), а також існують плани з посилення співпраці з органами безпеки ЄС [4, с. 4].

Отже, усебічне і якнайповніше відображення політико-владних інтересів персони в Україні корелюється із надзвичайно важливою політичною метою Угоди, що полягає в забезпеченні українськими демократичними інститутами дотримання основних європейських цінностей. Угода передбачає ретельний моніторинг демократичних інститутів, у тому числі в контексті верховенства права і прав людини. Повага до демократичних цінностей вважається в Угоді настільки принципово важливою, що у разі їх серйозного порушення дію Угоди може бути припинено.

Список використаної літератури

1. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції / І. Беззуб. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=120.
2. Впроваджуючи Угоду про асоціацію Україна – ЄС: перші уроки, наслідки, практики використання. Аналітична доповідь / За ред. О. В. Сушка. – К.: Інститут Євро-Атлантичного Співробітництва, 2016. – 40 с.
3. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2017 році. – К.: Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції; Офіс віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, 2018. – 86 с.
4. Поглиблення відносин між ЄС та Україною. Що, чому і як? : посібн. / Під ред. М. Емерсона, В. Мовчан. – Брюссель – Київ : Центр європейський політичних досліджень; Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2016. – 256 с.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.